

כך הסביר ר' זלמן דוכמן מדוע השמייט את המילים "מכל רע" מן השיר "המלאך הגואל" ● בהמשך לזה החל הרב לשיר "דרך אלוקינו" בלי המילים "לרעים ולטובים" ● לפניו קטיעים נוספים - בעיבוד וקיצור קל - מיאמננו של הרה"ת שלום דובער (ברק'ה) שי' וולף מנהלת-הר-חכ"ד, שהגיע לבית-משיח כבחור מארץ-הקדש והעלתה את חוויותיו על הכתב ● מתוך ה'תשורה' לחגיגת הבר-מצוות של בנו שי'

בסוף התוועדות דיבר בוגר לאיגרת הרב היינץ המופנית אל תלמידי תורה-אמת ותומכי-תמים ואמר לכל אלו שלמדו שם ולומדים עדיין שיאמרו "לחווים". הרב אמר משה לגיסו הרש"ג בעניין קבלת תלמידים לתומכי-תמים, והרש"ג אמר לאחד - כי הנרא לפוזן - שיכריז שמקבלים תלמידים לתוויות עבורי כסף. הרב הצעיז בקול רם "חס ושלום" והתחילה לשיר "עֵץ דָוִרְוַן מַאֲרוֹקוּן".

בהמשך דיבר הרב על-כך שבשלב להציג נפש של יהודי נדחת כל התורה, ועל ההוראה שהתמים צריים ללמידה מכך.

אחר-כך אמר פוזנר שב-400\$ אפשר להיות תלמיד בתוית, ועשה הרב בידו תנועת ביטול. אח"כ דיבר בעניין היהודי וסיה ואמר לכל אלו שצאו מהמדינה היה בזמן השלטון הנוצרי שנגידו "לחווים". בהמשך דיבר אודות כפר חב"ד ואמר לכל תושבי הכפר וכן לתלמידי הכפר שיאמרו "לחווים". כל הפעמים האלו היו חוץ עם החשובן. בין הדברים דבר קצת עם ר' זלמן שמלינג ואמר לרש"ג ששמולינג טובוע לדין תורה.

אחר-כך הורה הרב שתינוקות של בית רבן ישירו את "המלאך הוגאל". ר' זלמן דוכמן התחליל לשיר ולא הזכיר את המילים "מכל רע", כשהוא מסביר שאצל הרב אין רע.

כשנמצאים

אצל הרב אין רע!

שבת בראשית, כ"ד תשרי תשכ"ד השבת מברכים את חודש מר-חשון ולפני שחירתם אומרם קרגיל את כל ספר תהילים, כאשר הרב אומר את הקדושים [היום הוא הארצייט של זקנתו — אם amo — הרבנית רחל]. לשחרית ירד הרב בשעה 10:50. בשעת התפילה, כאשר הש"ץ אמר "האדרת והאמנה" עד "יעשمت כל חי", אמר הרב משלנית. בתפילת "אל-אדון" שרו את שני הניגונים החדשניים שליד הרב בשמחת-תורה ("כי אנו עמוק", "הוא אלוקינו") וכך גם "יעיקדישן". בסיום קריאת-התורה, כאשרו משך זמן, הרב הורה שלא יסגרו את הארון בצדיו שלא יהיה הפסיק. בתפילה מוסף התחלת הרב לשיר "בכתר" את "הוא אלוקינו".

התפילה הסתיימה ב-10:15 וכעבור שערים דקות החלת התוועדות הראשונה של היום. התוועדות זו נשאה שעתים ובמהלכה דבר הרב על-כך שיש להשלים את התוועדות על תעניות בה"ב. כן דיבר על מעלה שבת זו שהוא הלישית הצמודה לימי החגים. בסיום התוועדות חילק כוס של ברכה מההתוועדות של אתמול, ולאחר-כך עלה הרב לעללה לתפילה מנחה.

יום שלישי, כ"ז תשרי תשכ"ד

מצורחות הרב הודיעו של יחכו לרבי לתפילת מנחה, כיון שלא יצא. לעריבת יצא ב-7:02 ובעעה שಮונה התחלת ה'יחידות', שימושה עד 5:30 לפנות בוקר.

הלילה הייתה אסיפה הנהלה של הישיבה והרשיג אמר שעל הבחורים לארزو את חפצים ביום שני הקרווב ולחזור כלומות שבאו (הוא חושב כנראה שהבחורים באו ביחד עם כל הישראלים ומחר ושםו שהם נסועים ביום שני, لكن אמר שגם ניסע ביום שני) כי אין לו כסף להחזקת 13 בחורים, החזקה של דבריו עולה קרוב ל-\$2500 לתקופה של שלושה חודשים.

הבחורים שמעו זאת והיה כאן שם. את הפרטים מאותה אסיפה סיפרו הרבניים מענטליק, מרוזוב ורסקין. הרב מענטליק סיפר שעוד מישחו דבריהם (עם הרש"ג) והוא נרגע קצת. כנראה שזה היה ר' שמעאל גוראריה מטל-אביב.

יום רביעי, כ"ח תשרי תשכ"ד

ל-770 הגיע הרב בשעה 1:15 בצהרים, והביט במבט חזר אל תוך הزاد. מהמצורחות הודיעו שלא יצא לתפילת מנחה. בשעה 5:50 יצא הרב, כנראה לבתו, וב-7:05 חזר בהליכה מהירה, כשהוא עולה בקפיצה קלה את המדרגות של 770 ונכנס לחדרו. אחרי שתי דקוט יצא לעריב.

יום חמישי, כ"ט תשרי תשכ"ד

היום נסע הרב לאוהל ושב בשעה 6:20, שש דקוט אחר השקעה. מנחה בשעה 6:27 וכשנכנס הוציא משמו מסידורו וננתנו לרב חזוקוב. בערב קרא הרב סימפסון לאחרן הלפרין ואמר לו שבימים אלו יctrar כל בחור להכניס לרב חזוקוב סכום של \$300, אחרות עלולים לשולח אותנו הביתה. חלק מתנו יש כסף, אך איןנו רוצחים להכניסו, כדי שלא לקלקל לאלו שאין להם.

שבת, ב' דרכ' מר-חנון תשכ"ד

בתפילת שחרית, כאשר הש"ץ אמר את הפסוקים האחרונים ב"כ לעולם חסדי", סימן הרבי בידו שיתחילו לשיר, והתחילה

מושצאי שמחת-תורה, אז מען מודיעו און מכיריז איז זיינעך הילך לדרכוי, און סיזאל זיין [=ושייהה] כי בשמחה תצאו ובלום טובולון", והלך לחדרו. זה היה בשעה 3:50 לערך. אחרי עשר דקוט יצא בדרכו לבתו שהוא מעודד בידו את השירה.

יום ראשון, כ"ה תשרי תשכ"ד

מנחה התפללו בשלוש ורביע, אך הרב לא יצא. הלילה הייתה ייחודתי משעה 8:20 עד 10:10, אז הפסיק הרב ויצא לעריב. ה'יחידות' נסכה מ-10:30 עד 6:30 בוקר.

אחר-כך החל הרב לשיר "דרך אלוקינו" בלי המילים "לרעים ולטוביים". ר' זלמן דוכמן צחק והרב שחה בידו "נו נו" ורוק עליו מפיות.

באמצע ניגש אל הרב ר' ליבל מוציקין לבקש ברכה. הרב אמר לו לתת סך \$5018 על החשבון על דעת שקנה פסק מקאית הארץ. הוא ניגש שוב והרב אמר לו: "וואון סי וואלט נישט געוען ברביבים, ואלאט איך איז געאנט או איר זיינט א שיין מיט דריי פינטעלע... [אמ' זה לא היה ברביבים התייחס מטהו וביקש שתאותה...]. אחר-כך אמר הרב משה שיפרו שאלות הבקאים בילקוטי דיבוריים שיפרו את הסיפור, אך לא יכול לספר את כלו.

הרב אמר להם שיאמרו 'לחיים' ג' פעמים על כסות גודלים. אח"כ אמר לוי אברהם שמטוב שיטר ולא רצח, ואמר לו: "אפילו אף דעת איז נישטא קיין ביטול [=אפילו זהה און ביטול]."

באמצע אמר לר' שמואל אבידור הכהן "או אין ליטא גלייבט מען נישט אוף איין וורט [שבליטה לא מאמינים למילה אוחת]" והורה לו לומר 'לחיים' פעמיים על כס גודלה. לר' יצחק רייטפורט אמר: "מיין מחבר זול אונן 'לחיים' [=הרבנים שלוי יאמר יאון 'לחיים']. אחד הרבניים שלי יאמר יאון 'לחיים'". אחד הרבניים אמר שיפוסק אם זה מפיע לברכת-המזון שלא, ואמר לרב רייטפורט: "נו, מיר גלייבסטע נישט, האסט א פסק פון א רב. זאג א דרייטע מאל [=נו, לי איןק מאמין, יש לך פסק של רב. אמרו פעם שלישית]."

אחרי התועדות אמר ר' זלמן דוכמן "תודה רבה" על התועדות של שמחת-תורה, והרב ענה לו בחזרה: "עטנק יו ווערי מאטש". התועדות ארוכה שמנונה שעות והסתימה בשעה שתים.

אחרי הבדלה החל לחלק כס של ברכה. אני לקחתי כס של ברכה עברו אבי והאחים שיחיו, ואשלח בעזרת-השם עם אחד החזירים. משך החלוקה עוזד הרב בידיו בחזקה את השירה, ואך שר לבד. לקרואת הסוף התחיל לשיר את השיר החדש "כי אנו עמק" והחברה עשו "שש...". הרב הגיב בקהל רם ובתרוממת: "ויעיר איז דער חכם וואס שרייט שש... [מיהו החכם שצעק שש...]" והתחיל שוב לשיר. כשרה שאין הקהל שר סימן בידו תנועת ביטול והפסיק לחלק, התיישב ו אמר ברכה אחרונה. לפני שיצא אמר: "אוזי ווי שבת בראשית איז ארויס פון [=היות ושבת בראשית יוצאת מ]

יום שני, כ"ו תשרי תשכ"ד

הרבי הגיע ל-770 כמה דקוט לפני אחת בצהרים ובשעה 1:15 עשו מנין לкриיאת-התורה בפزوודהו לפני חדרו. למנחה יצא הרבי ב-3:25 ואחריה יצא ללותת את האורחים החזירים ללונדון, כשהוא מעודד את השירה בידו. הרב נשאר על עמודו בכניסה ל-770 עד שהאורחים לא נראו עוד. כשנכנס בחזרה הסתובב והביט אל תוך הזאל, כנראה בכך לראות מי לא יצא החוצה.